

10.10.2022

Eduskunta

Maa- ja metsätalousvaliokunta

**ASIA: HE 154/2022 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VALTION
TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2023**

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund kiittää lausuntomahdollisuudesta koskien vuoden 2023 talousarviota ja toteaa seuraavaa

- Maatalouden kannattavuustilanne on ollut pitkään heikko ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on aiheuttanut epävakautta tuotantopanosmarkkinoilla ja tuottajahinnat eivät ole pystyneet nousemaan samassa tahdissa kuin tuotantokustannukset. Tilatasolla eletään tällä hetkellä vaikeita aikoja.
- Kasvihuonealalta tulee viestejä, että noin 70 % kasvihuoneetuottajista, jolla on ympärivuotinen tuotanto ajavat tuotantoaan alas talveksi johtuen korkeista energiakustannuksista. Kasvihuoneetuotannon alasajo tarkoittaa, että tuontivihannekset korvaavat kotimaisia, voi syntyä markkinahäiriöitä ja yrittäjät joutuvat lomauttamaan työntekijöitä.
- Myös maataloustuotannossa energiakustannukset ovat aiheuttamassa taloudellisia haasteita. PTT ja LUKE myös ennustavat heikkoa kannattavuutta vuodelle 2022 ja 2023. Viime viikolla Ruokavirasto julkaisi ensi vuoden tukimaksatusaikataulun, jossa tukien maksatukset pahasti siirtyvät ja tulevat vaikuttamaan tilojen kassavirtaan negatiivisesti. SLC toivoo, että hallinto ja päättäjät löytävät keinoja muuttaa esitettyä maksatusaikataulua.
- Talousarvio sisältää ne tukielementit ja tukitasot, jotka sisältyvät EU-komission hyväksymään CAP-suunnitelmaan. Talousarvio ei sisällä uusia tukitoimenpiteitä, jolla yritetään turvata ruokaturvaa maassa. SLC toivoo, että hallitus ja eduskunta voivat jatkossa nopeasti lisätalousarvioissa hyväksyä toimenpiteitä, jotka auttavat tuottajia. Toimivia toimenpiteitä on maatalousrakennusten kiinteistöveron palautus ja korotettu energiaveropalautus. Tuottajat tarvitsevat myös apua energiakustannusten hillitsemisessä. Rahoitustilanne on myös ongelmallinen.

- 30.20.20 Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojien torjunta. Kasvintuhoojien torjuntaan on arvioitu käytettäväksi noin 100 000 euroa. Syksyn aikana on löydetty yhdestä kasvihuoneesta Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV). Jos kyseinen virus löytyy kasvihuoneesta tämä tarkoittaa karanteenia ja saneerausta. Ala on ryhtynyt ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin mutta SLC katsoo, että tämantapaisiin kasvintuhoojiin valtiolla tulisi olla parempi valmius osallistua saneerauskustannuksiin. Kasvihuoneala on myös yrittänyt saada vakuutusyritykset tarjoamaan vakuutuksia tämän tapaisiin tilanteisiin. Yksikään vakuutusyritys ei vielä kukaan tarjoa tämän tapaista vakuutusta.
- 30.40.42 Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen. Petoeläinten aiheuttamat vahingot ovat kasvussa. Määrärahat pitäisi olla mitoitettu vahinkojen suuruuteen. SLC haluaa tuoda esille, että momentissa on arvioitu, että noin 750 000 euroa on käytettävissä vahinkojen ehkäisemiseen ja valvontaan. SLC haluaa tuoda esille, että ehkäiseviin toimenpiteisiin kuten petoaitojen rahoitusta tulisi lisätä niin että kyseiset aidat paremmin suojelevat eläimiä ja eivät aiheuta kotieläintuottajille lisää työtä.
- 30.70.40 Uusjakojen tukeminen. Kannustaminen uusjakoihin on yksi parhaimmista tavoista kehittää peltoviljelyä, tieliikenneturvallisuutta ja pienentää maatalouden kustannuksia. Tuottajien kiinnostus uusjakoihin on kasvussa ja määrärahat hankkeiden eteenpäin viemiseksi ei saa olla rajoittava tekijä kuten esimerkiksi tilusjärjestelyjen lunastustoimenpiteisiin.
- SLC haluaa tuoda valiokunnan tietoon, että kaikki maataloustuottajat eivät tällä hetkellä saa tuotantorakennusten kiinteistöveropalautusta. Palautus ei koske niitä tuottajia, jotka toimivat osakeyrittäjämuodossa ja joiden verotusperusta on elinkeinoverolaki. Tästä ryhmästä löytyy moni nuori investoinut kotieläin- ja kasvinhuonetuottaja.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Jonas Laxåback, toiminnanjohtaja